

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।

ਭੰਡਾਰੀ ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਰਾਮ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਚੇਤੂ ਉਰਫ ਚੇਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1953 ਦੇ ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10 (ਪੀ)।

ਮਾੜਾ ਕਬਜ਼ਾ—ਮਤਲਬ—ਕਿਵੇਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ- ਕਿਰਾਏਦਾਰ—ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਲਟ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਹੱਕ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ- ਸੀਮਾ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ- ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ- ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ- ਕੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾੜਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ- ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ (1908 ਦਾ ਵੀ) - ਧਾਰਾ 100—ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਮਾੜਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ—ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿ ਕੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਭੁਠੀ ਹੈ।

ਹੋਲਡ, ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਮਾਲਕ ਦੇ ਗਲਤ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਗਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਸਤਵਿਕ, ਖੁੱਲ੍ਹਾ, ਬਦਨਾਮ, ਵਿਰੋਧੀ, ਹੱਕ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਅਧੀਨ, ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਵੇਕਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਇੰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਨਿਵੇਕਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇੰਨਾ ਬਦਨਾਮ ਹੋਵੇ ਕਿ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਆਦ. ਜੇਕਰ ਕਬਜ਼ਾ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਪੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸਦੇ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਧਾਰਨਾ ਅਸਲੀ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਭਾਵੇਂ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਰੱਖਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ

ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਜਿਹੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ, ਬਦਨਾਮ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ, ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਾਰਜ ਦੁਆਰਾ, ਸੀਮਾ ਉਦੋਂ ਚੱਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮਾਲਕ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਜਦੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਅਜਿਹੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਵੇਕਲੀ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਐਲਾਨ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਕੋਈ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਝੂਠ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖੋਜਾਂ ਤੋਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਜਾਂ ਉਕਤ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਠੋਸਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਸਮਰੱਥ ਸੀ।

2005 ਬੀਕੇ (ਪੈਪਸੂ) ਦੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰਬਰ X ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਤਹਿਤ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਚੋਪੜਾ ਦੇ 23 ਜਨਵਰੀ, 1953 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰੀਆ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਆਈ ਕਲਾਸ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ 18 ਮਈ, 1950 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਸਰੂਪ ਚੰਦ ਗੋਇਲ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਰਾਜਪੁਰਾ, ਮਿਤੀ 6 ਜੂਨ, ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 2005, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਟਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੇ.ਐਸ. ਕਵਾਤਰਾ।

ਕੇ.ਐਨ. ਤਿਵਾੜੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ।

ਫੈਸਲਾ।

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ.- ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਅਪੀਲ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਲਕੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੇਤੂ ਅਤੇ ਤੇਲੂ, ਜੋ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪਲਾਟ ਦੇ ਸਹਿ-ਮਾਲਕ ਸਨ, ਨੇ ਇੱਕ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਕੋਲ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ। 433-8-0. 4 ਵੈਸਾਖ, 1977 ਬਿਕਰਮੀ ਨੂੰ, ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਨਰੈਣ ਦਾਸ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਹੱਕ ਰਾਮ ਚੰਦ ਦੇ ਪਿਤਾ ਛੱਜੂ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤੇ। 7 ਚੇਤ, 1982 ਬਿਕਰਮੀ ਨੂੰ, ਚੇਤੂ ਨੇ ਬਣਾਇਆ। ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 3। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 1987 ਵਿੱਚ ਬੀ.ਕੇ. ਇੱਕ ਹਰਨਾਮਾ, ਰਾਮ ਲਾਲ ਦਾ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਰਾਮ ਚੰਦ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਏ। ਤੇਲੂ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਚੇਤੂ ਨੇ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਏ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਹਿ-ਮਾਲਕ ਦੇ ਕੋਲ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਲ 2002 ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਨੂੰ ਛੁਡਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੈ ਆਇਆ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 2 ਅਤੇ 3 ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਪਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ, ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਬਣਾਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਸੀ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਕਿ ਮੁਦਾਲਾ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਖ ਕੇ, ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਸੀ. ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਛੁਡਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਸਲ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਕਿ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ , ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ , ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਪਿਤਾ ਹਰਨਾਮਾ ਨੇ ਸਾਲ 1987 ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਚੰਦ ਗਿਰਵੀ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ , ਕਿ ਉਹ ਸਾਲ 1992 ਤੱਕ ਇਸ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਸਨੇ 1993 ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਉੱਠੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰਨਾਮਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਸਾਲ 1993 ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਰਲੇਖ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਦਾ ਉਲਟ ਕਬਜ਼ਾ ਸਾਲ, 2003 ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਰਾਮ ਚੰਦ ਦੇ ਗਿਰਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਉਲਟ ਕਬਜ਼ਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ , ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ . ਇਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਮਾਲਕ ਦੇ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ; ਇਹ ਗਲਤ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ . ਇਹ ਅਸਲ , ਖੁੱਲ੍ਹਾ , ਬਦਨਾਮ , ਦੁਸ਼ਮਣ , ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਅਧੀਨ , ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ . ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਇੰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ , ਇੰਨਾ ਬਦਨਾਮ ਕਿ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇੰਨਾ ਨਿਰੰਤਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ.

ਜੇਕਰ ਕਬਜ਼ਾ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਪੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸ ਦੇ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਧਾਰਨਾ ਅਸਲੀ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਭਾਵੇਂ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਰੱਖਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਜਿਹੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ, ਬਦਨਾਮ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੁਝ ਓਵਰ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ

ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ, ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਾਰਜ ਦੁਆਰਾ, ਸੀਮਾ ਉਦੋਂ ਚੱਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮਾਲਿਕ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਜਦੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਅਜਿਹੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਵੇਕਲੀ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਐਲਾਨ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਹਰਨਾਮਾ ਨੇ ਸਾਲ 1987 ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੂੰ 12 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਹਾਅ ਨਾਲ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਕੋਲ ਆ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਬੇਚੈਨ ਸੀ, ਤਾਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਵੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਰਨਾਮੇ ਨੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਦੇ ਪਿਤਾ ਛੱਜੂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਲ 2000 ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬੇਝਿਜਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਮਾਲੀਆ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ (1) ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਛੱਜੂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਚੰਦ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਡ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ (2) ਕਿ ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦਾ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿ ਹਰਨਾਮਾ ਛੱਜੂ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੇ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚਲੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠਲਾਇਆ।

ਇਕੋ ਇਕ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਲਟ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਾਲ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਵਾਬ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹੁਣ ਇਹ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ? ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੱਜੂ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਅਸਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਹੇ

ਸਨ; ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹਰਨਾਮਾ 1987 ਬਿਕਰਮੀ ਵਿਚ ਰਾਮ ਚੰਦ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਕਿ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਤਈ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ; ਕਿ ਉਹ 1991 ਬਿਕਰਮੀ ਵਿਚ ਰਾਮ ਚੰਦ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀਪਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਹਰਨਾਮੇ ਨੇ ਦੀਪਾ ਨੂੰ ਉਪਜ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਾਲਾਨਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੂੰ 45 ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਸੰਬੰਧੀ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਜੋ 1982 ਬਿਕਰਮੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 1995 ਬਿਕਰਮੀ ਦੀਆਂ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ 1999 ਬੀ.ਕੇ. ਸਾਲ 1997 ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੇ 30 ਮੱਘਰ, 2001 ਬਿਕਰਮੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਦਰਜ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਰੈਵੇਨਿਊ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰਨਾਮੇ ਨੇ ਸਾਲ 1987 ਵਿਚ ਛੱਜੂ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਇਕ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਾਲ 1992 ਬਿ. ਸਾਲ 2001 ਬੀ.ਕੇ. ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਲ 2001 ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਇਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਛੱਜੂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਕਦੇ ਕੋਈ ਕਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਰਨਾਮੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ 1987 ਤੋਂ 1992 ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਛੱਜੂ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਕਬਜ਼ਾ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਨਾਮਾ ਨੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਰਾਇਆ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਨਕਾਰ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਸਾਲ 1993 ਬਿਕਰਮੀ ਵਿਚ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਲਗਭਗ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੇਵਲ ਦਸ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੇ ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਵਾਪਰੀਆਂ ਸਨ। ਛੱਜੂ, ਜੋ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ, ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਛੱਜੂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇੱਕ ਕਸਬੇ ਅੰਬਾਲਾ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਸਥਿਤ ਸੀ,

ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਛੱਜੂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਫਾਈਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰਨਾਮੇ ਨੇ ਛੱਜੂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਬਦਨਾਮ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਲ 1992 ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 12 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ 12 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਲਟ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਲਟ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਪਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂ ਉਕਤ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ.

Atul Sharma

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮਕੁੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।